

Uchwała Nr XLVI/569/2017
Rady Miejskiej Kalisza
z dnia 30 listopada 2017 roku

w sprawie ustanowienia roku 2018 w Kaliszu Rokiem Adama Asnyka.

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9 i 18, art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 r., poz. 1875) oraz art.1 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2017 r., poz. 862) uchwała się, co następuje:

§1.

Z okazji 180. rocznicy urodzin Adama Asnyka, oddając hołd wybitnemu Synowi Kalisza, jednemu z największych poetów polskich, bojownikowi o suwerenny byt Rzeczypospolitej, działaczowi społecznemu oraz popularyzatorowi idei Niepodległościowych, Rada Miejska Kalisza ustanawia **rok 2018 w Kaliszu Rokiem Adama Asnyka.**

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Kalisza.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Rady Miejskiej Kalisza
/.../
Andrzej Plichta

Uzasadnienie
do Uchwały Nr XLVI/569/2017 Rady Miejskiej Kalisza
z dnia 30 listopada 2017 roku
w sprawie ustanowienia roku 2018 w Kaliszu Rokiem Adama Asnyka.

11 września 2018 roku przypada 180. rocznica urodzin Adama Asnyka, jednego najwybitniejszych poetów polskich. Urodzony w Kaliszu, w rodzinie o głęboko zakorzenionych tradycjach patriotycznych, zarówno poprzez twórczość literacką, jak i działalność społeczno – polityczną oraz dbałość o gruntowne wykształcenie, wcielał w życie ideały społeczne, kulturowe i patriotyczne.

Adam Asnyk przyszedł na świat 11 września **1838 roku** w Kaliszu, a zmarł 2 sierpnia **1897** w Krakowie mając pięćdziesiąt dziewięć lat. Pochodził z rodziny szlacheckiej. Był dzieckiem Kazimierza Asnyka, oficera wojsk polskich, uczestnika powstania listopadowego - po upadku zrywu - zesłanego na Sybir oraz Konstancji z Zagórowskich. Po powrocie z katorgi, ojciec Poety osiedlił się w Kaliszu, gdzie rozwinął działalność kupiecką i założył rodzinę, w której przyszedł na świat jedyny syn – Adam.

Rodzice wychowywali przyszłego poetę, działacza niepodległościowego i uczestnika walk o odrodzenie Rzeczypospolitej w atmosferze głębokiego patriotyzmu oraz umiłowania idei odrodzenia Jej bytu i przywrócenia przeszłej świetności. W Kaliszu, młody Adam ukończył Wyższą Szkołę Realną. Później, podjął studia w Instytucie Gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa w Marymoncie (1856), w Akademii Medyko-Chirurgicznej w Warszawie (1857-1859) oraz na uniwersytetach: we Wrocławiu (1859-1860), Paryżu (1861) i Heidelbergu (1861-1862).

W okresie studiów, zaangażował się w działalność akademickich związków niepodległościowych. W 1858 roku objął przewodnictwo w „Czarnym Bractwie” – konspiracyjnej formacji skupiającej studentów warszawskich uczelni. W 1860 roku został aresztowany i uwięziony w X Pawilonie Cytadeli Warszawskiej. Zwolniony w listopadzie tegoż roku ze względu na zły stan zdrowia, wyjechał do Paryża. Następnym etapem był Heidelberg, gdzie podjął studia z dziedziny ekonomii, prawa, historii i polityki. Do Warszawy, Adam Asnyk powrócił na krótko przed wybuchem powstania styczniowego, podczas którego zaangażował się w utworzenie Rządu Narodowego. Pełnił w nim odpowiedzialne funkcje polityczne i wojskowe. Po rozwiązaniu Rządu Narodowego, zasilił powstańcze szeregi. Udział w zrywie niepodległościowym, okupił aresztowaniem i ponownym uwięzieniem w Cytadeli.

Po odzyskaniu wolności, wyjechał za granicę. Przebywał wówczas we Włoszech i Niemczech, gdzie w 1866 r. w Heidelbergu uzyskał stopień doktora filozofii.

Obawiając się represji, po powrocie do kraju, Adam Asnyk nie przekroczył granic Królestwa, lecz udał się do Galicji. Najpierw przebywał we Lwowie, a w 1870 r. osiadł w Krakowie.

Mimo wcześniejszych deklaracji, że nie będzie się angażował politycznie, wywołanych kryzysem po klęsce powstania, Adam Asnyk brał czynny udział w życiu społecznym i politycznym kraju: od 1884 r. był radnym miejskim w Krakowie i posłem Stronnictwa Demokratycznego do galicyjskiego Sejmu Krajowego (1889 r.). W 1890 r. współuczestniczył w przygotowaniach do sprowadzenia prochów Adama Mickiewicza z Paryża. Brał także udział w utworzeniu Towarzystwa Szkoły Ludowej w stolicy Galicji. Był też jednym z pierwszych członków Towarzystwa Tatrzańskiego.

Działalność polityczną uzupełniał również aktywnością publicystyczną będąc redaktorem i wydawcą gazety „Reforma”, a następnie „Nowa Reforma”. Na ich łamach, obok utworów poetyckich, zamieszczał również publicystykę polityczną oraz mowy wygłaszane przez siebie na posiedzeniach krakowskiej Rady Miejskiej.

Debiut poetycki Adama Asnyka nastąpił w roku 1864 r. w „Dzienniku Literackim” we Lwowie. Utwory, łączące tradycje romantyczne z pozytywistycznym odniesieniem filozoficzno

– społecznym, podpisywał pseudonimem „Jan Stożek” lub „El...y”. Utwory poetyckie Adama Asnyka zebrane były w tomach „Poezje”, które wydano w latach: 1869, 1872, 1880 i 1894.

Za najpełniejszy wyraz zintelektualizowanej poezji, jak ją określają biografowie i znawcy twórczości Adama Asnyka, uznawany jest cykl 30 sonetów „Nad głębiami” (1883-1894), który przyniósł autorowi miano „poety-filozofa”. Zawarł w nim swój system filozoficzny, będący próbą pogodzenia idealizmu z pozytywistycznym realizmem i scjentyzmem. Poza poezją, Adam Asnyk tworzył również dramaty. Podejmował w nich współczesną sobie tematykę polityczną i historyczną, społeczną i obyczajową. Był również autorem nowel i studiów literackich.

W twórczości poety, nie zabrakło również odniesień do bliskich mu spraw walki o suwerenny byt Ojczyzny i nawoływania współczesnych mu do aktywności. Stąd, w lirykach, obecna jest stale nuta patriotyczna. W mistrzowsko skonstruowanych strofach głosił on wiarę w siłę Narodu i możliwość odzyskania niepodległości przez Polskę. Adam Asnyk zmarł 2 VIII 1897. Spoczął w nekropolii zasłużonych na Skałce w Krakowie. Pozostawił potomnym wielkie Dzieło, na które składają się wybitna twórczość literacka, wkład w utrwalanie i popularyzację piękna mowy polskiej, jak i działalność polityczna, społeczna i niepodległościowa.

Jego dorobek poetycki doskonale podsumował Jan Sten w opracowaniu „Adam Asnyk. Sylwetka literacka”, wydanej w Krakowie w roku śmierci poety: *Adamowi Asnykowi przypada w dziejach literatury wielki zaszczyt: do lutni, na której grali wielcy poeci romantyzmu, nawiązał kilka strun nowych, nie tak donośnych, jak dawne, ale bardzo dźwięcznych i czystych. Sprowadził poezję naszą bliżej ziemi z wyżyn podniebnych, gdzie ją wzniosł Mickiewicz, Słowacki, Krasiński. Żadna poezja bowiem nie miała w ogóle swoim tak wysokiego lotu, jak nasza, i żadna nie była tak ściśle narodową, tj. tak nierozzerwalnie spojeną z historycznymi przejściami narodu. (...)*”.

My kaliszanie, oddajemy hołd Adamowi Asnykowi. Wyrażamy wdzięczność za pozostawiony nam piękny wzór Polaka i Patrioty. Jesteśmy dumni, że wyrósł w naszym mieście Człowiek, którego Dzieło jest wciąż żywe i inspiruje kolejne pokolenia rodaków w Odrodzonej Najjaśniejszej Rzeczypospolitej. W roku obchodów 100-lecia odzyskania przez Polskę Niepodległości oraz 180. rocznicy urodzin Adama Asnyka pragniemy szczególnie przypominać i utrwalać w społeczeństwie wiedzę o dorobku artystycznym i dokonaniach naszego wielkiego poety, zaangażowanego w działalność konspiracyjnych organizacji niepodległościowych i uczestnika powstania styczniowego, a także społecznika.

w z. Prezydenta Miasta Kalisza

/.../

Barbara Gmerek

Wiceprezydent Miasta Kalisza